

Jávlevælløe

Dej beeli, saemiej hov lin jįjtsh biessiebiejįieh jįh jįjtse jaahkoem jávline aaj.

Naan golme tjuetie jaepiej mįnngesne, kristeles hearra Thomas Von Westen, ánneti tjeeli dan bijre. Mohte sįieremįrhkh mah lin rovnege sutnjien, hov daejriejibie annje jielije vuekieh mijįieh saemiej gaskemsh eevre daej bieji. Aktem daepiem mij lij sįiere kristeles hearrese, lij ahte saemieh aelkiejin jávlide riejredidh sigkh-asken joe. Dellie viejkhie-reagkam riehpenisnie gævnoejin. Asken tjoevke edtji dan tjirreh gáatan bátedh – joekoen faamohks hov lea askediepie jávletįjjen. Jįh abpe verhtene lea – nov goh viesjehts. Almetjh vaaroethin mejnie joem barkedh, ij moerh tjoehpedh goh! Dam tjoeverin darjodh jávlebiejįien, vuj eeremasth sigkh-asken ávtelen. Nyjsenájjah áadtjoejin barre álloelaejkieh butnedh. Biejiie hov barre jállan váájnoes daan tįjjen, jįh muvhtine Saepmesne eevre gaatoeli, guhkiem gaatoeli, juktie sjuevnjeds tįjje – guktie daelie aaj lea. Jįh askediepie tjuavkadábpoe saemiej eatnamisnie. Naakenh náejtieh lin byögkeles ihke utnin dan askediepien “laavkodh”, jįh faamoehkábpoe destie sįįdtin. Askediepien náejtieh lin veerehks, nov maa díhte vihkeles bievnese misjovnæríde.

Mohte “siejhme” saemiej gaskemsh jávlebiejįieh ij ov man jeatjhlaakan goh daelie. Jávli badth joekoen mijjese aaj. Dah utnin niestiesbovtsem vaeltedh jávlebiejįien ávtelen – sįiehteleslaakan, eavadidh dam, tjohpem noeledh jįh gįjhtedh dan ávteste. Utnin gáetiem sjeakodh, doerkh dáajodh, jįh orre láajtoem biejedh. Gaajhkesh edtjin laavkodh, jįh dellie njaelkies maalestahkem jurjiehtin. Dej beeli provhkin abpe iehkeden, jįjjen, byöpmedidh, jovkestidh, láasedh, joejkestidh jįh soptsestidh. Galkin fahkoes árrodh, barre dah smaavemes maanah áadtjoejin áredh jávleįjjen, vuj *jávlevælløen*, guktie dejpeli gáhtjoejin. Datne kaanne aaj govleme aajja, aahka soptsestamme – idtjin guhte gáennah áadtjoej jávleįjjen áredh. Joekoen jįjje, ihke Jávlestroehth lin álkine vanterdeminie. Tjoeverin tjaetsiegaaltijen baalte ruevtiem biejedh, aaksjoem v.n., olles Jávlestroehth dam deerjeth. Maalestahke kaanne ánneti joekoen – juktie veele dan iehkeden ij lih joekoen ásam fiehre guhtese. Voeresh, maanah áadtjoejin byöpmedidh dam bearkoestuhtjem maam sįjhtin, jįh bįenjese aaj. Tjįelketjaetsiem silpegaaran gurkiestin (jis dagkerem utnin), mohte voestes gaaretje aernesne sleebpestin. Saarahkan áesie – mohte idtjin dan bijre soptsesth. Daate “Saarahkan áesie” – hov lea dovetji vuekiem mij kaanne datne aaj vuajneme, vuj jįjtje dam darjoej? Prįhtjh-kaaffe hov lij dovres jovkemse, jįh hævvi dellie sįiehteles Saarahka aaj edtji áesiem utnedh. Mijįieh saemieh annje káahpem, minngemes prįhtjegem dállen baalte, aernesne sleebpebe – ibie kaanne ussjedh, vuj daejrieh, ahte darjoejibie eevre seamma goh mijjen maadteraajjah, -aahkah – Saarahkam heevehtibie.

Nimhtie hov utniejibie mijįien maadter-maadtoeh meatan gosse dállebealesne tjahkan. Dóvetji vuekieh aaj mijjine meatan jávline. Datne kaanne aehtjine, tjidtjine joe jįjtje sįįdteme – sįjth maanide seangkose seedtedh, jįh jįjtje fahkoes árrodh abpe Jávleįjjen. Soptsesth dellie Jávlestroehth bijre. Datne edtjh maanah dejstie vaarjelidh. Tryjjedh dellie sjeavods tájmojne – raeffies jįjjen. Lahkoe Jávli!

Tjaelije: Lena Kappfjell, Saemien lohkemejarng